

PROBLÈMES LEGISLATIUS I POLÍTICS EN L'ORDENACIÓ DEL COMERÇ

Mercats, «hipers» i botiguers

Els mercats municipals davant els grans hipermercats, la necessària ordenació urbanística del comerç i les manipulacions de la dreta entre els venedors, contribueixen a posar en un punt calent les perspectives de racionalització del sector.

Adolf Beltran

Una vaga de venedors de mercats en la ciutat de València, especialment sospitosa, i una sentència de l'Audiència Territorial a favor del recurs presentat per un hipermercat contra les sancions per l'incompliment de les limitacions d'horari comercial establides per la Generalitat valenciana han posat novament d'actualitat la ineludible polèmica sobre la política en matèria de comerç i la rivalitat entre el petit i mitjà empresari, el botiguer o el venedor, i les grans empreses comercials.

El botiguer, enfront de les grans empreses.

L'entrada recent en les Corts valencianes del projecte de llei d'Ordenació del Comerç i les Superfícies Comercials i les negociacions entre l'ajuntament de València i els representants dels venedors de mercat assenyalen, també, els dos nivells —el local i l'autonòmic— en què la necessitat de regular el sector està manifestant-se amb més urgència.

El passat dia 26 de maig, els mercats valencians vivien una jornada conflictiva. La vaga general dels mercats de la ciutat, convocada pel Sindicato de Vendedores de Mercados, una organització provinent de l'estructura del sindicalisme vertical, provocà

agressions, com a conseqüència de les coaccions als venedors més progressistes que no secundaven l'acció, i desembocà en un greu problema d'ordre públic, amb la invasió per uns centenars de manifestants del vestíbul de l'ajuntament de la ciutat, d'on foren desallotjats per la policia.

Ja feia uns mesos que aquest sindicat, controlat per la dreta més dura (a les seues reunions ha assistit algunes vegades Miguel Ramón Izquierdo, dirigent del partit anticatalanista Unió Valenciana), estava plantejant una línia d'enfrontament amb el consistori, amb l'excusa de protestar per un augment de taxes que aquesta mateixa organització havia acordat prèviament amb els responsables municipals. Els interessos polítics de la maniobra, en ple període d'eleccions, dotaven d'unes coloracions més fosques encara el moviment.

Enfront, tractant d'acordar la representació professional dels venedors a la situació democràtica i a unes condicions racionals de reivindicació i de negociació amb l'administració, la Coordinadora d'UGT del Comerç, i les Cooperatives d'alguns mercats, com ara el de Castilla, potser el més progressista i organitzat de tots, han mantingut unes complexes negociacions amb el municipi. Per a aquests sectors, el de les taxes —que el

Sindicato de Vendedoras de Mercados cobrava abans per compte de l'ajuntament amb unes comissions anuals d'uns 6 milions de pessetes i que, a partir de 1984, ha boicotejat— no és el tema central en la problemàtica dels mercats i dels venedors minoristes.

Per a la Coordinadora d'UGT, els problemes del sector demanen el disseny d'una política municipal d'ordenació comercial avui inexistent, uns criteris clars respecte a la instal·lació de les anomenades «grans superfícies de venda» (centres comercials, hipermercats, etc...) i el potenciament dels mercats municipals. L'ajuntament, al seu torn, des de la regidoria que ostenta Encarna Lerma, germana del president de la Generalitat, ha manifestat alguna vegada la importància de les taxes i del finançament dels mercats a càrrec del municipi, que impliquen un dèficit anual per a l'ajuntament de més de 100 milions de pessetes.

El conflicte no és exclusiu de València, pot generalitzar-se a la majoria de les ciutats, i planteja cruament el desert legislatiu en aquest camp i la necessitat d'establir-ne una ordenació, sobretot tenint en compte les noves condicions creades per la incorporació a la Comunitat Econòmica Europea. A l'Estat espanyol, només Euskadi i Catalunya compten amb lleis d'ordenació del comerç (a nivell estatal no hi ha encara una norma legal

L'ordenació del nou mercat: punt clau.

semblant) i, entre els ajuntaments, el de Barcelona ha establert fa pocs mesos un Pla Especial per a l'Equipament Comercial Alimentari (PECAB), negociat amb els venedors i les grans empreses de distribució.

Amb la mirada posada en aquest panorama, l'equip de la direcció general de comerç de la Conselleria d'Indústria, Comerç i Turisme ha elaborat el projecte de llei d'ordenació del Comerç i les Superfícies Comercials, que actualment es troba en fase de discussió en les Corts valencianes.

Partint del fet que la Generalitat valenciana té competència exclusiva en matèria de comerç interior i que és funció de l'administració central la política general de preus i la legislació en matèria de defensa de la competència, el projecte es planteja com a objectius: l'establiment d'un marc jurídic de desenrotllament de l'activitat comercial, l'harmonització entre els

diversos mètodes i sistemes de venda, la professionalització i la millora de les prestacions en el sector, la racionalització dels recursos i la protecció de la lliure competència i la defensa dels interessos del comerciant.

Un dels aspectes centrals i en què més èmfasi posen les diverses instàncies implicades en el tema és el de l'urbanisme comercial, és a dir, el de l'ordenació espacial del comerç, sobretot pel que fa a l'aparició en els últims temps de les «grans superfícies», acusades pel comerç tradicional de crear distorsions en el mercat i perjudicis a la petita i mitjana empresa a causa de la concentració d'oferta i de la competència «deslleial» que fan al comerciant en matèria d'horaris i de preus. Aquesta ordenació espacial del comerç, que hauria de preveure i racionalitzar l'assentament de les «grans superfícies» comercials, entra en l'àmbit de la política municipal i la Generalitat, el poder autonòmic, se'n reserva l'autorització d'obertura. En aquest sentit, han estat diverses les denúncies i les infraccions greus en la instal·lació d'hipermercats en algunes ciutats valencianes. Situació que la nova llei hauria, si més no, de contribuir a eliminar.

És presumible que la discussió d'aquest projecte de llei en les Corts Valencianes delimitarà les posicions de la dreta i l'esquerra sobre el particular. En tot cas, però, les administracions locals, en mans del PSOE, no s'han distingit al País Valencià per una sensibilitat especial cap a la problemàtica del comerç i han donat facilitats a les grans empreses comercials, sense consideracions globals sobre l'impacte en el teixit comercial del municipi, amb la vista posada obsessivament en la creació de nous llocs de treball (oblidant els que es podien perdre) i sense entrar a fons a planificar una actuació a curt, mitjà i llarg termini sobre els mercats municipals i la seua viabilitat, sobre el model comercial a desenrotllar.

La qüestió, fet i fet, afecta un col·lectiu de 73.118 comerciants que hi ha en actiu al País Valencià, amb una ocupació de 187.000 persones (quasi un 14 % de la població activa) i es planteja sobre una tradició de gran desconcert ja que, en matèria de comerç, s'havia funcionat a l'Estat espanyol amb un conjunt de normes provinents dels anys 40. Normes que, només a partir de l'escàndol i la catàstrofe de l'adulteració de l'oli de colza, s'han començat a replantejar. □